

ส่วนที่ ๓

การขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาค

กรณีที่ส่วนราชการจะขอจัดตั้งส่วนราชการไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาคนั้นจัดเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายในกรม จึงต้องมีการเสนอเป็นร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ซึ่งส่วนราชการจะต้องดำเนินการหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว๑๘ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๙ ที่ นร ๑๒๐๐/ว๑๓ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ และ ที่ นร ๑๒๐๐/ว๑๘ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

(๑) ขั้นตอนการขอจัดตั้งส่วนราชการดังกล่าวและการเสนอเป็นร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

(๒) การจัดทำรายละเอียดประกอบการพิจารณาเพื่อขอจัดตั้งส่วนราชการเป็นการจัดทำรายละเอียดประกอบการพิจารณาตามแบบคำชี้แจงประกอบการขอจัดตั้งส่วนราชการ เพื่อประโยชน์ในการกลั่นกรองความเหมาะสมของการจัดตั้งส่วนราชการให้กระทรวง/กรม ที่ประสงค์จะขอจัดตั้งส่วนราชการจัดทำ

๑. ขั้นตอนการขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาคและเสนอร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

การจัดตั้งส่วนราชการข้างต้นจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว๑๘ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๙ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

๑.๑ กรมเจ้าของเรื่องแต่งตั้งคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยมีผู้แทนหน่วยงานกลาง ประกอบด้วย สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และมีเจ้าหน้าที่ของกรมเป็นฝ่ายเลขานุการ

๑.๒ กระทรวงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง โดยมีองค์ประกอบดังนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง เป็นประธาน ปลัดกระทรวง เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการ ก.พ.ร. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นกรรมการ และมีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ.ร. เป็นฝ่ายเลขานุการ

๑.๓ คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม พิจารณาการแบ่งส่วนราชการภายในกรม และนำเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง เพื่อพิจารณาคำขอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการนำเสนอข้อมูลตามแบบคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการฯ สอบทานความเห็นสำนักงานประมาณ สำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ

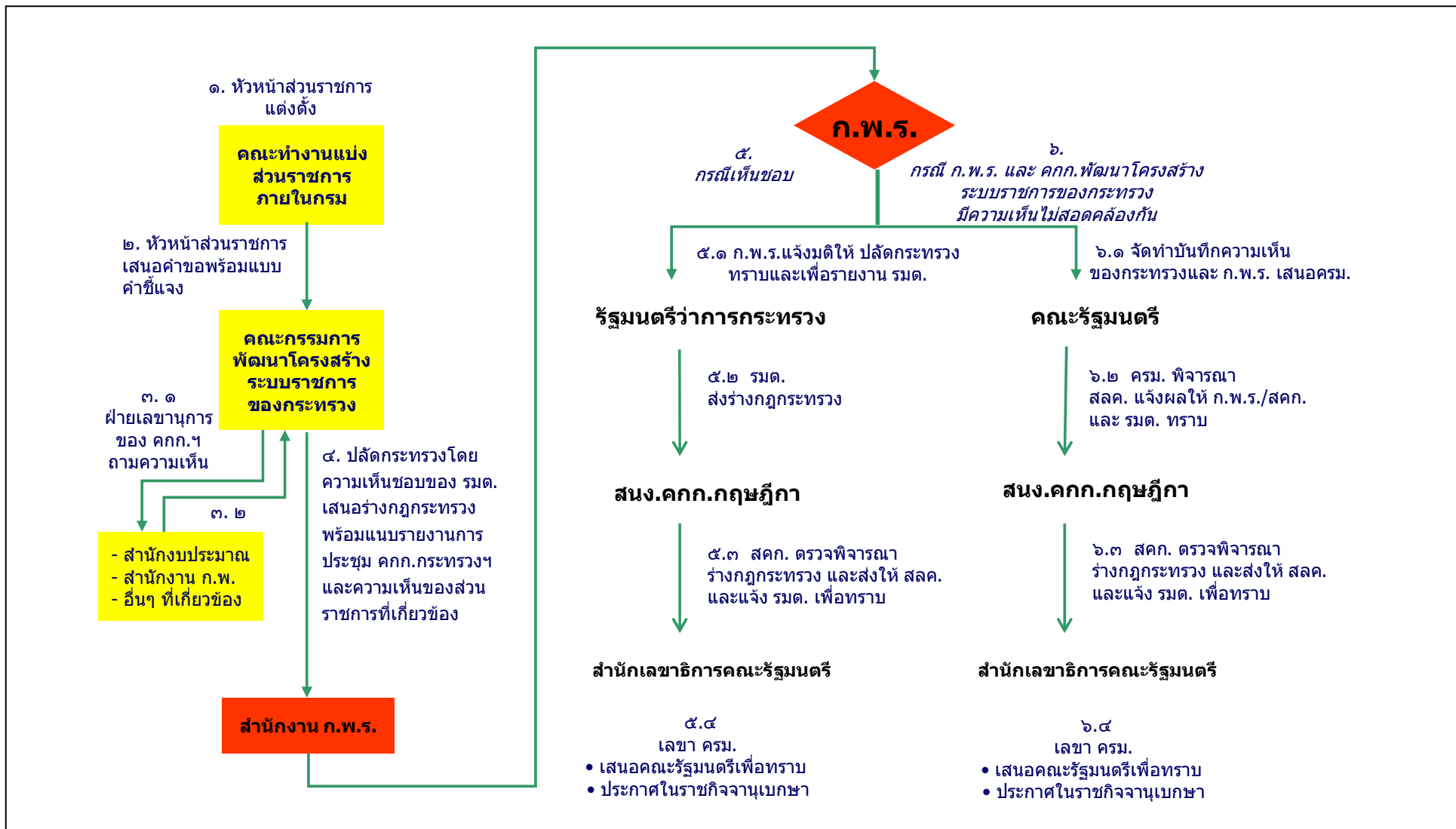
กระทรวงจัดการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง และเสนอเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในกรมต่อคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณามีมติ

๑.๔ ปลัดกระทรวงโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีเสนอร่างกฎกระทรวงที่คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาแล้ว พร้อมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการของกระทรวง และความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ให้ ก.พ.ร. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

อนึ่ง กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการที่เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค ส่วนราชการต้องมีการทดลองดำเนินการในบางพื้นที่ก่อน เพื่อศึกษารูปแบบการทำงาน และประเมินความคุ้มค่าของการจัดตั้ง โดยดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๒ (ข้อ ๓.๒.๓.๕) ข้างต้น และเสนอผลการทดลองเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ.ร. ด้วย

๑.๕ หาก ก.พ.ร. เห็นชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๑.๖ หาก ก.พ.ร. มีความเห็นต่างจากคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง สำนักงาน ก.พ.ร. จะเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

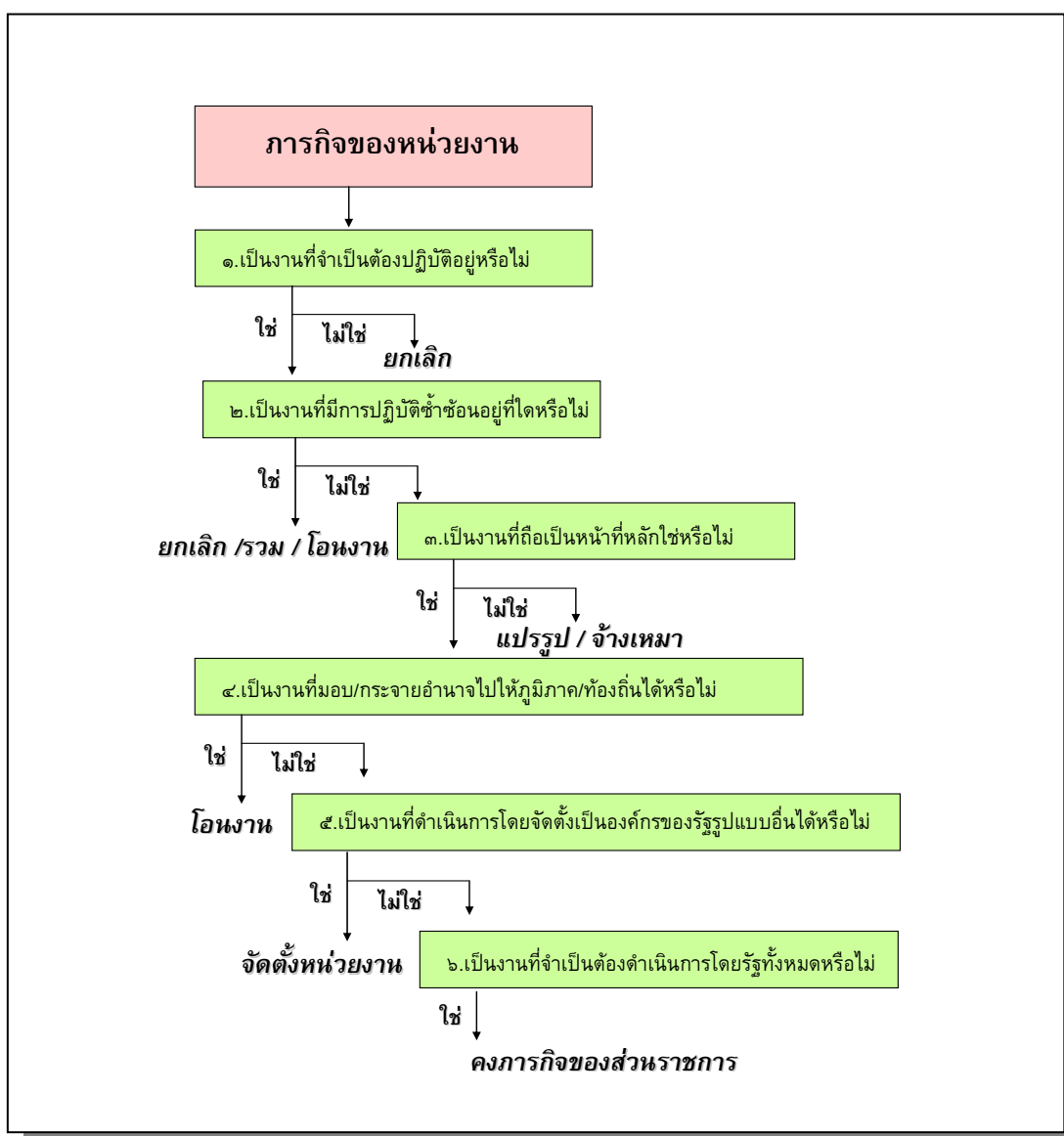
ภาพที่ ๘ แสดงขั้นตอนการเสนอร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการภายในกรม (หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว๑๘ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙)

๒. รายการคำชี้แจงประกอบคำขอจัดตั้งส่วนราชการ

ส่วนราชการที่ประสงค์ขอจัดตั้งส่วนราชการใหม่ ต้องมีการจัดทำรายละเอียดประกอบการพิจารณา ตามแบบคำชี้แจงประกอบการขอจัดตั้งส่วนราชการ เพื่อประโยชน์ในการกลั่นกรองความเหมาะสมของการจัดตั้งส่วนราชการ ตามรายการ ดังนี้

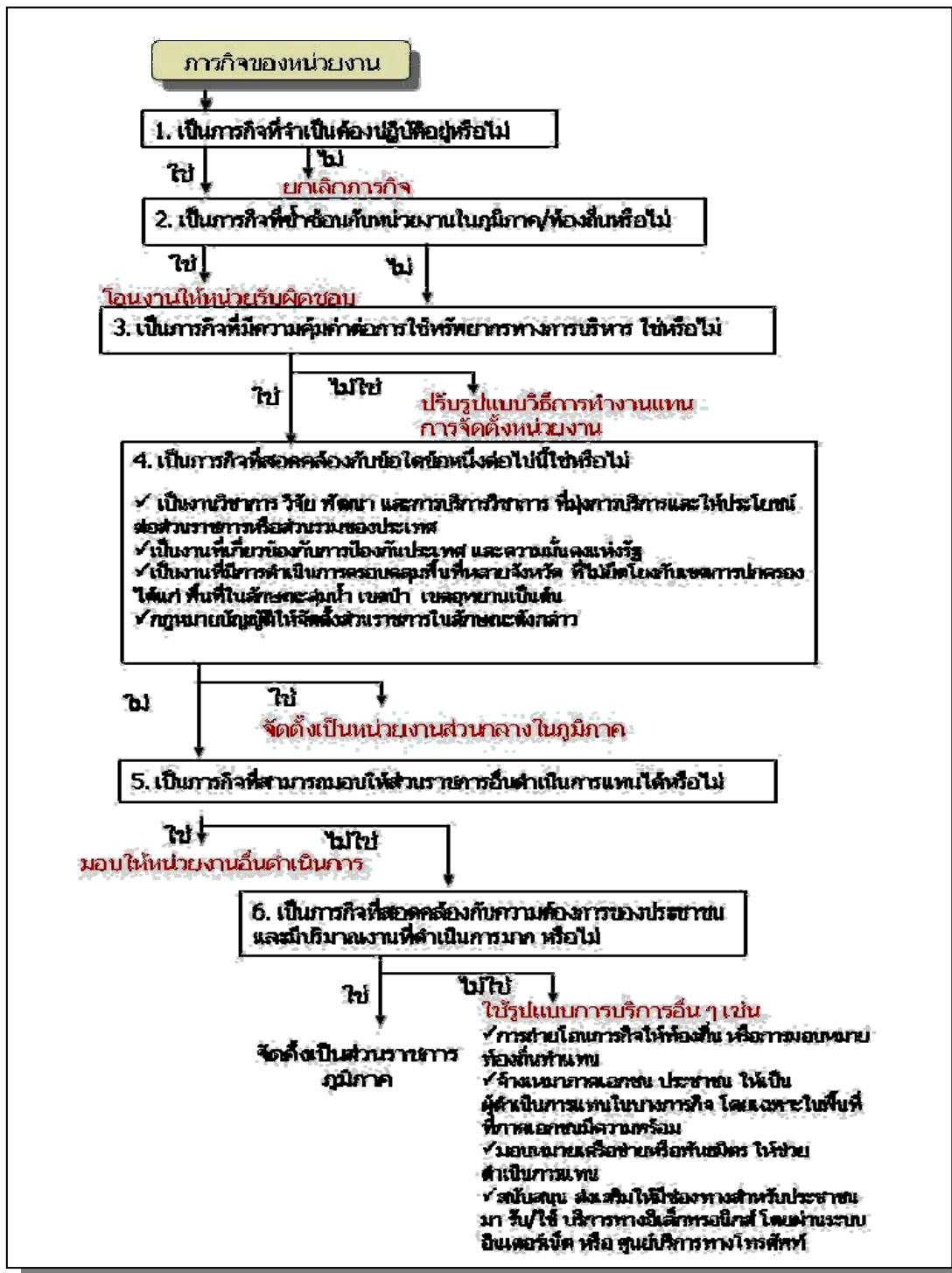
๒.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ

๒.๑.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ เพื่อสำรวจว่าภารกิจนั้นจำเป็นต้องดำเนินการโดยส่วนราชการหรือไม่ โดยมีขั้นตอนของคำถามสรุปได้ตามภาพที่ ๙

ภาพที่ ๙ แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์ภารกิจของส่วนราชการ

๒.๑.๒ หากภารกิจนั้นเป็นภารกิจที่ส่วนราชการต้องดำเนินการ ให้วิเคราะห์ว่าควรจัดตั้งเป็นหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค หรือ ส่วนราชการประจำจังหวัด /อำเภอ ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยมีขั้นตอนตามภาพที่ ๑๐

ภาพที่ ๑๐ แสดงการวิเคราะห์ภารกิจเพื่อการจัดส่วนราชการในภูมิภาค

ทั้งนี้ ต้องอธิบายเหตุผลประกอบ ดังนี้

ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	เหตุผล
(๑) เป็นภารกิจที่จำเป็นต้องปฏิบัติอยู่หรือไม่			
(๒) เป็นภารกิจที่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานในภูมิภาค/ท้องถิ่นหรือไม่			
(๓) เป็นภารกิจที่มีความคุ้มค่าต่อการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร ใช่หรือไม่			
(๔) เป็นภารกิจที่สอดคล้องกับข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้ใช่หรือไม่			
(๔.๑) เป็นงานวิชาการ วิจัย พัฒนา และการบริการวิชาการ ที่มุ่งบริการและให้ประโยชน์ต่อส่วนราชการหรือส่วนรวมของประเทศ			
(๔.๒) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศ และความมั่นคงแห่งรัฐ			
(๔.๓) เป็นงานที่มีการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด ที่ไม่ยึดโยงกับเขตการปกครอง ได้แก่ พื้นที่ในลักษณะลุ่มน้ำ เขตป่า เขตอุทยานเป็นต้น			
(๔.๔) กฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการในลักษณะดังกล่าว			
(๔.๕) เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัด			
(๔.๖) เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการ/การบังคับใช้กฎหมายในเขตจังหวัด			
(๔.๗) เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่จังหวัด			
(๕) เป็นภารกิจที่สามารถมอบให้ส่วนราชการอื่นดำเนินการแทนได้หรือไม่			

ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	เหตุผล
(๖) เป็นภารกิจที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและมีปริมาณงานที่ดำเนินการมาก หรือไม่			
(๗) ภารกิจดังกล่าวอาจมอบหมายให้มีผู้ดำเนินการแทน เช่น			
(๗.๑) การถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่น หรือการมอบหมายท้องถิ่นทำแทน			
(๗.๒) ส่วนราชการอื่นที่มีหน่วยงานอยู่แล้วเป็นผู้ดำเนินการแทน			
(๗.๓) จ้างเหมาภาคเอกชน ประชาชน ให้เป็นผู้ดำเนินการแทนในบางภารกิจ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ภาคเอกชนมีความพร้อม			
(๗.๔) มอบหมายเครือข่ายหรือพันธมิตร ให้ช่วยดำเนินการแทน			
(๗.๕) สนับสนุน ส่งเสริมให้มีช่องทางสำหรับประชาชนมา รับ/ใช้ บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือ ศูนย์บริการทางโทรศัพท์			

๒.๒ การกำหนดเหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง

ให้ระบุเหตุผลความจำเป็นของงานที่จะจัดตั้งเป็นส่วนราชการให้ชัดเจน ดังนี้

๒.๒.๑ เมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ของชาติในด้านใด

๒.๒.๒ เหตุผลที่แสดงว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารราชการสามารถแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และ/หรือสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างไร และประชาชนจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างไร

๒.๒.๓ ชี้แจงสาเหตุที่ต้องขอปรับปรุงส่วนราชการ

(๑) หน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไป โดยชี้แจงรายละเอียดว่ามีงานเพิ่มขึ้นอย่างไร หรือลักษณะงาน เปลี่ยนแปลงไป ประการใด

(๒) มีการเปลี่ยนแปลงระบบ หรือวิธีการทำงาน เฉพาะหน่วยงาน หรือในภาพรวมของกรม

(๓) ปัญหาการดำเนินงาน หรือการบริหารงานของกรมอันเนื่องมาจากโครงสร้างส่วนราชการเดิมไม่เหมาะสม

๒.๓ การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ

ให้แสดงรายละเอียดการแบ่งส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ ดังนี้

๒.๓.๑ การแบ่งส่วนราชการ

(๑) ให้แสดงแผนภูมิการแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน

(๒) ให้แสดงการเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่ โดยให้จัดทำเป็นตารางเปรียบเทียบ ทั้งนี้ ให้ระบุด้วยว่ามี การปรับปรุงอย่างไร

ตารางเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่

การแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน	การแบ่งส่วนราชการที่ขอปรับปรุงใหม่	หมายเหตุ
กรม ก. ราชการบริหารส่วนกลาง (๑) (๒) (๓) (๔) ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (๑)	กรม ก. ราชการบริหารส่วนกลาง (๑) (๒) (๓) (๔) ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (๑)	(ตัวอย่าง) เป็นการขอปรับปรุงชื่อ ส่วนราชการใหม่ เป็นการแยกงาน ของกอง.....(และ กอง)..... มาจัดตั้งเป็นส่วนราชการ ใหม่

๒.๓.๒ หน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ

(๑) ให้ชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการในปัจจุบัน

(๒) สำหรับส่วนราชการที่ขอปรับปรุง ให้ชี้แจงหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่ขอปรับปรุงเปรียบเทียบกับหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน

รายการเปรียบเทียบหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ

ก่อนปรับปรุง	ปรับปรุงหรือจัดใหม่แล้ว	หมายเหตุ
ในช่องหมายเหตุ ให้แสดงว่าเป็นส่วนที่มีอยู่เดิม หรือปรับปรุงเปลี่ยนชื่อใหม่ หรือตั้งขึ้นใหม่		

๒.๔ นโยบาย แผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการรับผิดชอบ

ให้แสดงถึงนโยบายและแผนงานสำคัญของรัฐบาลและตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนบริหารราชการแผ่นดินเฉพาะที่ส่วนราชการนั้นรับผิดชอบ โดยแสดงความเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ และแผนระดับกระทรวง และระดับกรม

๒.๕ ปริมาณงาน

ให้แสดงว่างานสำคัญ ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันได้แก่งานอะไรบ้าง มีปริมาณงานมากน้อยเพียงใด โดยให้แสดงสถิติปริมาณงานย้อนหลัง ๓ ปี สำหรับงานใหม่ให้แสดงว่าได้ลงมือทำอะไรไปบ้างแล้วอย่างไร หรือไม่ และให้แสดงประมาณการปริมาณงานล่วงหน้า ๓ ปี ตามงานที่จะพึงมี หรือเป้าหมายของงานตามแผน รวมทั้งให้แสดงขนาดหรือขอบเขตของพื้นที่ ที่ต้องดูแล เพื่อให้ครอบคลุมตามภารกิจที่รับผิดชอบทั้งหมด ดังนี้

๒.๕.๑ ให้แสดงว่างานสำคัญ ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่งานอะไรบ้าง มีปริมาณงานมากน้อยเพียงใด โดยแสดงสถิติปริมาณงานย้อนหลัง ๓ ปี หรือกรณีที่เป็นงานใหม่ ให้แสดงว่าได้ดำเนินการไปแล้วอย่างไร และมีเป้าหมายของงานอย่างไร

(๑) กรณีที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

กิจกรรม	ปริมาณงาน		
	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ....

(๒) กรณีที่ไม่เคยมีการดำเนินการมาก่อน

กิจกรรม	การดำเนินการในปัจจุบัน	เป้าหมายที่กำหนด

๒.๕.๒ ให้แสดงถึงขนาดหรือขอบเขตของพื้นที่ที่ต้องดูแล เพื่อให้ครอบคลุมตามภารกิจที่รับผิดชอบทั้งหมด

กิจกรรม	ขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบ	ประชากรหรือกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบ

๒.๖ การกำหนดกลไกการดำเนินงาน

ชี้แจงรายละเอียดและลักษณะของงาน รวมทั้ง ระบบ หรือวิธีการทำงานที่สามารถเห็นความเชื่อมโยงของการทำงานในภาพรวมของส่วนราชการ ตั้งแต่ระดับหน่วยงาน จนถึงกรม/กระทรวง

๒.๗ ความคุ้มค่าของการจัดตั้ง

๒.๗.๑ ให้แสดงประโยชน์ที่จะได้รับ ทั้งประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชน ผู้รับบริการโดยตรง หรือประโยชน์ที่จะส่งผลถึงการพัฒนาประเทศชาติ

หน่วยงาน	ประโยชน์ที่จะได้รับ
	ต่อหน่วยงาน
	ต่อประชาชน
	ต่อประเทศชาติ

๒.๗.๒ ให้แสดงรายละเอียดงบประมาณค่าใช้จ่ายในปัจจุบัน (ถ้ามี) และ งบประมาณการค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณถัดไป (๓ ปีข้างหน้า) เฉพาะส่วนราชการที่ขอ ปรับปรุง โดยจำแนกรายละเอียดงบประมาณตามงบรายจ่าย ได้แก่ งบบุคลากร งบ ดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น

๒.๗.๓ ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับอัตรากำลังเจ้าหน้าที่

(๑) ให้สรุปกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

(๒) ให้แสดงแผนภูมิอัตรากำลังเฉพาะกอง/สำนักที่เกี่ยวข้องกับ การขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ โดยให้แสดงถึงอัตรากำลังที่มีอยู่ในปัจจุบัน และ อัตรากำลังที่ขอปรับปรุงใหม่ ว่ามีการจัดสรรอัตรากำลังอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลง จำนวนอัตรากำลังจากที่มีอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

ตารางแสดงรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงอัตราจ้างและงบประมาณของส่วนราชการ

หน่วยงาน	อัตราจ้าง(คน)			งบประมาณ(บาท)								+/-
				งบประมาณ(ปัจจุบัน)				งบประมาณ(ประมาณการ)				
	เดิม	ใหม่	+/-	งบบุคลากร	งบดำเนินการ	งบเงินอุดหนุน	งบรายช้ออื่น	งบบุคลากร	งบดำเนินการ	งบเงินอุดหนุน	งบรายช้ออื่น	

๒.๘ ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์

แสดงรายละเอียดตัวชี้วัด ที่แสดงผลสัมฤทธิ์ของการจัดตั้งส่วนราชการ

๒.๙ ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

ให้เสนอร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ พร้อมเหตุผลในการปรับปรุงกฎกระทรวง

๒.๑๐ คำชี้แจงอื่น ๆ

อาจจะบรรยายละเอียดอื่น ๆ ที่เห็นว่าเกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณา หรือที่เป็นประเด็นสำคัญที่นอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น